

BASIN AÇIKLAMASI

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ İÇİN KADININ ADALETE ERİŞİMİ SAĞLANMALIDIR.

Kadınların insan haklarını ihlal eden düzene karşı mücadelelerinden yola çıkarak 1999 yılında BM tarafından “25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü” olarak ilan edilmiştir.

Ülkemizde kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri artarak devam etmektedir. Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden ve kadına yönelik ayrımcılıktan kaynaklanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde, can güvenliklerinin sağlanmasında yükümlülük devletindir. Şiddeti önlemek için çıkartılan mevzuat, verilen tedbir kararları etkin uygulanmamaktadır. Şiddet eyleminin cezalandırılmasında çıkartılan af niteliğindeki infaz düzenlemeleri şiddet faillerinde cezasızlık algısı oluşturmakta, şiddet uygulayanları cesaretlendirmektedir. O yüzden ki çıkartılan hiçbir kanun, yönetmelik veya genelge artan kadın cinayetlerini önleyememektedir.

6284 sayılı yasa kadınların yaşam hakkını güvence altına alan, şiddet mağdurunu koruyan ve şiddetin önlenmesi için gerekli tedbirleri içeren en önemli yasal mevzuattır. 20.03.2021 tarihinde ülkemizin 6284 sayılı yasanın dayanaklarından biri olan İstanbul Sözleşmesi’nden hukuken yok hükmünde sayılan bir kararla çekilmesi, kamuoyunda 6284 sayılı yasanın etkin uygulanmasını olumsuz yönde etkilemiş, sanki yasanın da kaldırıldığı yönünde bir algı oluşmasına neden olmuştur.

Son dönemlerde aile hukukunda zorunlu arabuluculuk getirileceğine yönelik söylemleri de son derece tehlikeli buluyoruz. Arabuluculuk görüşmeleri sırasında kadın için can güvenliği riski oluşabileceği, ekonomik yönden daha yoksul olan kadınının arabuluculuk sonucunda dini ve toplumsal referanslar gösterilerek büyük hak kayıplarına uğrayacağı açık ve nettir. Aile hukukunda arabuluculuk asla kabul edilecek bir müessese değildir.

Şiddete uğrayan kadının adalete erişimi şiddetle mücadelede son derece önemlidir. Adalete erişimde ise Baroların adli yardım büroları önem taşımaktadır. Yoksul yurttaşlara, şiddete uğrayan kadınlara Baroların Adli Yardım bürolarınca hizmet verilmektedir. İstanbul Barosu Adli Yardım sistemi içerisinde 8550 meslektaşımız görev yapmaktadır. 2023 yılında kasım ayına kadar yapılan başvuru sayısı 6905dir. Bu başvuru sayısının 6172 si kadındır. 6284 sayılı kanun kapsamında adli yardım bürolarına yapılan başvuruların tamamı ise kadınlar tarafından yapılmıştır. Kadınların adalete erişiminde, adli yardım sisteminde görev yapan avukatlara Bakanlık

bütçesinden asgari tarife göre ödeme yapılmaktadır. Adli Yardımda görev yapan avukatların ülkedeki enflasyona rağmen ve yönetmeliğe göre peşin ödenmesi gerekirken zaten asgari tarife göre olan bu vekalet ücretleri ise 2,5 yıldan beri ödenmemiştir. Yani İktidar halen kadına yönelik şiddette adalete erişime bütçe ayırmamakta, kurumsallaşmış ve meslektaşlarımızın özveri ile yürüttükleri avukatlık hizmetlerini yapılamaz hale getirmektedir.

Bugün ise Cumhurbaşkanlığı tarafından 2023/16 sayılı ile kadına yönelik şiddetle mücadele konulu bir genelge yayımlanmıştır. 2011 yılında İstanbul sözleşmesini imzalayarak yapmayı taahhüt ettiğimiz hususların bu genelgede soyut şekilde yer aldığı görülmektedir. Aslında bu durum yıllardır şiddetle mücadelenin yeterli olmadığı halen aynı hususların dile getirildiğinin de teyididir. Genelgedeki kadına yönelik şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu için “*Koordinasyon Kurulu çalışmalarına konuyla ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşları davet edilebilecektir*” denilerek meslek örgütlerini davet ise bir kurulun inisiyatifine bırakılmıştır. Bu tutum şiddete uğrayan kadının adalete erişimini sağlayan Barolar başta olmak üzere meslek örgütlerinin kadına şiddetle mücadelede önemini dahi kavranmadığını göstermektedir. Oysa ki şiddetle mücadele topyekün bir mücadeledir. Ulusal ve uluslararası planda ortak mücadele gerektirir.

Kadınlar gerek kamusal alanda gerekse özel alanda şiddete ve ayrımcılığa uğramaya devam etmektedir. Uzaklaştırma kararları etkin uygulanmamaktadır. Verilen kararlar kısa süreli olmakta, şiddete uğrayan ya da uğrama riski olanı tekrar tekrar başvuruya mecbur bırakmaktadır.

6284 sayılı yasa uygulamasının güncel halini ortaya koymak, Kadınların maruz kaldığı şiddeti ve şiddetle ilgili verileri ortaya çıkarmak için İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezimiz 2022 yılında İstanbul Barosu Adli Yardım Bürolarınca yapılan görevlendirmeler sonucu 6284 sayılı yasa kapsamında alınan tedbir kararlarını inceleyerek biraz sonra merkez sözcümüz Av. Birsen Baş Topaloğlu tarafından sunumu yapılacak raporu oluşturmuştur. Yıllardır Baromuzda kadın hakları mücadelesini sürdüren ve bu raporun oluşturulmasında emeği geçen Kadın Hakları Merkezimize Baromuz adına teşekkür ediyorum.

Her 25 kasımda olduğu gibi bu 25 kasımda da İstanbul Barosu ve avukatlar olarak kadına yönelen şiddete ve ayrımcılığa karşı mücadeledeki kararlılığımızı vurguluyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

İSTANBUL BAROSU